

la veritat

Hem estat fets per a la pau. La volem tant, ens cal tant posseir-la, que la busquem paradoxalment en allò que més la contradia. Per assolir-la, per defensar-la, ens inquietem i lluitem, anem a la guerra. És la nostra condició. «Per la vida es perd la vida», per la pau es perd la pau. El fet és que hi ha diverses menes de pau, com hi ha diferents formes de vida. Cada home, cada grup, cada poble, a cada moment de la seva vida, persegueix la seva pau. Segons la definició tradicional, es tracta de reposar tranquil·lament en un ordre. Però, ben cert, no pas en un ordre que es limiti a un ofegament d'energies i a una calma exterior, altrament fàcils d'aconseguir quan abunda els mitjans repressius i els recursos adormissadors, en un ordre que respongui de debò a un ordenament profund de l'home i, per ell, de la societat.

Aquesta ordenació individual i col·lectiva no es troba, cristianament, sinó en Déu, en el Crist. Només Jesús ha promès una pau que el món no pot donar ni pot prendre. I sempre hi ha hagut qui ha arribat a aconseguir i a posseir aquesta pau, al fons de les lluites i dels temperis de l'esperit. Ara, la pau cristiana no és cristiana, ni és pau, quan preten d'afirmar-se al marge de les condicions naturals que han de possibilitar humanament a la terra la pau entre els homes de bona voluntat. Un papa com Pius XII va dibuixar-ne l'elenc que un altre papa com Joan XXIII ha consagrat d'una manera decisiva. L'Església en concili ho ha reconegut també solemnement davant el món. No hi pot haver pau — ni hi ha realment cristianisme — on no hi ha veritat, on no hi ha justícia, on no hi ha amor, on no hi ha llibertat.

L'enumeració és ja tan repetida pels qui no tenen altra vertida sinó reivindicar-la, que corre el perill d'esdevenir una fórmula, un simple tòpic, per als qui acostumen massa a passar-la de llarg. Però tots, arreu, hem de saber reconèixer què vol dir, ben sospesat, cadascun d'aquests mots que assenyalen amb certesa humana i sobrenatural l'únic camí de la pau. I hem d'adonar-nos que el punt d'arrencada, el portal que obre la ruta i que la fa realment accessible, és la veritat.

No es tracta purament de la veritat teòrica, genèrica. Cal igualment ésser fidel a la veritat concreta dels fets, de les coses que passen. Amb aquella autèntica fidelitat que, mentre reconeix honradament la veritat, per incòmoda que resulti, facilita lleialment els mitjans deguts perquè els altres puguin conèixer-la. Si humanament i cristianament no està bé de faltar a la veritat, de falsejar-la o desfigurar-la, la rectitud humana i cristiana exigeix d'aportar positivament, tant com sigui possible, les infor-

macions que en cada cas concret hauran de contribuir a un esclariment més exacte i més complet de la veritat particular de què es tracta. I això sobretot, quan el desconeixement global o parcial de la realitat en qüestió engendra confusionismes que desorienten greument les consciències i perjudica el prestigi i la bona fama de persones o d'institucions.

Totes aquestes idees reclamen d'ésser serenament però decididament considerades amb motiu dels tristíssims esdeveniments del proppassat dia 11 de maig a la Barcelona cristiana dels nostres dies, entorn d'un centenar llarg de sacerdots absurdament maltractats i després amplament difamats.

En la perspectiva de la veritat i de la pau, els fets i les seves derivacions imposen en consciència, al costat de la repulsa inconsiderada i de l'impossible inhibicionisme, un esforç honrat i lleial de clarificació. Algunes precisions poden ajudar-hi:

Mentre que l'única versió amplament difosa des de bon principi, i precipitadament recollida en certes notes i declaracions, qualificava de manifestació tumultuosa l'acció dels sacerdots, és forçós de proclamar que en la intenció i en l'actitud sostinguda dels participants no hi hagué sinó una anada pacífica i silenciosa.

No és possible de comprendre'n la finalitat, sense mirar les coses de prop i descartar l'acusació sempre fàcil i còmoda de separatisme, emprada una vegada més com a cortina de fum i bandera d'allistament per a distreure de les autèntiques motivacions.

Els mateixos sacerdots que participaren a la marxa podrien admetre que un procediment sempre és discutible i que cadascú pot opinar allò que li sembli quant a la seva oportunitat. Ningú, però, no pot explicar que hi hagi qui els ha condemnats a distància, quan no han estat positivament condemnats per llur bisbe.

Fins suposant una culpabilitat total en els sacerdots, mai no hi ha proporció entre llur acció de testimoniatge, que altrament no podia alterar ni amenaçar de debò l'ordre públic, i la violència amb què foren perseguits, no simplement dispersats, i blasfematòriament insultats.

En cap cas no està bé de parlar, com feia un articulista, d'expedicions missioneres a terres exòtiques, quan es fa tan evident la necessitat de tenir entre nosaltres sacerdots que, plenament incorporats al ritme de l'Església postconciliar, prenguin amb resolució fins al sacrifici una actitud evangèlica a favor dels pobres i dels oprimits, en la defensa de la dignitat i dels drets de l'home, és a dir, de tot home.